

Odluka:

PŽ 5812/05-6

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 5812/05-6

Datum odluke: 17.2.2009 0:00:00

Vrsta odluke: Presuda i rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljanom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, te Vesne Buljan i Marine Veljak, članova vijeća u parničnom postupku tužitelja ISEA s.p.a. Falconara Marittima, Italija, koga zastupa punomoćnik Mladen Dragičević, odvjetnik u Zagrebu, protiv tuženika MARIKULTURA-PORTO BUDAVA d.o.o. Marčana, radi isplate iznosa od 772.654,47 EUR, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-1932/04 od 23. lipnja 2005. godine, u sjednici vijeća održanoj 17. veljače 2009. godine

Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-1932/04 od 23. lipnja 2005. godine u dijelu u kojem je tuženiku naloženo da tužitelju plati iznos od 772.654,47 EUR sa zateznom kamatom po stopi po kojoj banka u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju u EUR od 1. siječnja 2002. godine do isplate (točka I. izreke) i u tom dijelu sudi:

Odbija se tužitelj s tužbenim zahtjevom da mu tuženik plati iznos od 772.654,47 EUR sa zateznom kamatom po stopi po kojoj banka u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju u EUR od 1. siječnja 2002. godine do isplate.

I. Preinačuje se točka IV. izreke rješenja kojim je tuženik dužan naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 204.480,00 kn. u roku od osam dana i u tom dijelu rješava:

Odbija se tužitelj s zahtjevom da mu je tuženik dužan naknaditi parnični trošak u iznosu od 204.480,00 kn.

II. Tužitelj je dužan tuženiku naknaditi parnični trošak u iznosu od 6.250,00 kn (šesttisućadvjestopedeset kuna).

Prvostupanjskom presudom djelomično je prihvaćen tužiteljev tužbeni zahtjev te je pod točkom I. izreke dosuđeno da je tuženik obavezan platiti tužitelju iznos od 772.654,47 EUR sa zateznom kamatom po stopi po kojoj banka u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju u EUR od 1. siječnja 2002. godine do isplate (točka I. izreke). Tom je presudom pod točkom II. izreke tužitelj odbijen s tužbenim zahtjevom da mu tuženik plati iznos od 1.209,77 EUR sa zateznom kamatom po stopi po kojoj banka u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju u EUR od 1. siječnja 2002. godine do isplate. Rješenjem, koje čini sastavni dio iste odluke prvostupanjskog suda, ukinut je u cijelosti platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi toga suda poslovni broj Ovr-4089/04 od 15. listopada 2004. godine (točka III. izreke) te je tuženik obavezan naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 204.480,00 kn (točka IV. izreke rješenja).

Prema obrazloženju u bitnome sud navodi kako je nakon provedenog dokaznog postupka i to uvidom u dokumentaciju u spisu utvrdio da je tuženik bio u poslovnom odnosu s tužiteljem, odnosno s njegovim pravnim prednikom, na temelju ugovora o prodaji robe (riblje mlađi) koju da je robu tužitelj tuženiku u cijelosti isporučio i fakturirao utuženim računima,

pa da je dužan preuzetu robu i platiti u iznosu koji je dosudio, jer da provedeni dokazi upućuju na zaključak kako je tuženikov prigovor da s tužiteljem nije bio ni u kakvom odnosu neosnovan. Da je tuženik bio u poslovnom odnosu s tužiteljem po ocjeni suda proizlaze iz utvrđenja suda da tužitelj nije prestao postojati, s obzirom da je prema odluci svoje izvanredne skupštine, a tako proizlazio i iz podataka nadležnog registra, samo promijenio tvrtku pod kojom je nastavio poslovati, da su svi računi izdani od tužitelja, odnosno njegovog slijednika, naslovljeni na tuženika, te da je u međunarodnom tovarnom listu (CMR) tužitelj odnosno njegov slijednik označen kao pošiljatelj a tuženik kao primatelj robe. Konačno tuženik je od prednika tužitelja tražio da ga obavijesti o saldu njegovog dugovanja, što sve potvrđuje postojanje poslovnog odnosa i obavezu tuženika da robu koju je preuzeo platiti u iznosu od 772.654,47 EUR sa zateznom kamatom po stopi po kojoj banka u mjestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju u EUR od 1. siječnja 2002. godine, kako je tužitelj konačno uredio svoj tužbeni zahtjev na ročištu od 7. lipnja 2005. godine, kada je djelomično povukao tužbu u dijelu u kojem je tražio isplatu zatezne kamate od dospijeća dugovanih iznosa do 31. prosinca 2002. godine. Sud je našao neosnovanim i tuženikov prigovor zastare utuženog potraživanja, jer smatra da je u konkretnom slučaju, s obzirom da je tužitelj strana pravna osoba i da ugovorne strane nisu izabrale mjerodavno pravo koje će primijeniti, glede ocjene osnovanosti prigovora valjalo primijeniti članak 20. Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima, odnosno pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavatelja, a kako je sjedište tužitelja u Republici Italiji, to su mjerodavne odredbe Građanskog zakonika Republike Italije. S time u vezi sud je utvrdio da prema odredbi članka 2946 Građanskog zakonika Republike Italije opći zastarni rok iznosi 10 godina. Budući da je dospijeće utuženih računa od 10. mjeseca 1996 do 7. mjeseca 1998. godine, a ovršni prijedlog je podnesen sudu 4. kolovoza 2004. godine po ocjeni prvostupanjskog suda tužitelj je pokrenuo postupak pred sudom unutar propisanog zastarnog roka, tako da je tuženikov prigovor zastare neosnovan. Tužiteljev zahtjev koji se odnosi na zaduženja broj 2. od 30. travnja 1997. godine i 16. od 9. srpnja 1996. godine sud je odbio, jer zaduženja smatra jednostranim tužiteljevim ispravama, a uz njih nisu dostavljene druge relevantne isprave po kojima bi se moglo utvrditi da je potraživanje osnovano. Odluku o trošku sud temelji na odredbama članaka 154. i 155. Zakona o parničnom postupku.

Protiv te točke I. izreke presude i odluke o trošku (točka IV. izreke) žalbu je izjavio tuženik zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, predlažući da ovaj žalbeni sud presudu i rješenje u pobijanom dijelu preinači, na način da tužbeni zahtjev odbije, uz dosudu parničnog troška tuženiku u visini sudskih pristojbi za prigovor i žalbu, odnosno podredno da ih ukine i vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje. Obrazlažući razloge svoje žalbe tuženik u bitnom navodi kako je sud usvojivši tužbeni zahtjev u odnosu na račune izdane nakon 25. srpnja 1996. godine, kada društvo tužitelja više nije postojalo, počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku, te da postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih tih isprava. U okviru istog žalbenog razloga nalazi proizvoljnim i netočnim zaključak prvostupanjskog suda da su stranke bile u poslovnom odnosu kupoprodaje, jer ugovor o kojem govori, kao ni narudžbe za fakturiranu robu kojima bi se potkrijepile tvrdnje o postojanju poslovnog odnosa, do kraja raspravljanja sudu nisu dostavljeni, a samu činjenicu primitka robe ne smatra dokazom o postojanju poslovnog odnosa, posebice u slučaju kada je robu naručio netko treći, kao što da je ovdje slučaj. Navodi kako je predmetnu robu naručio tadašnji većinski vlasnik društva tuženika M&MAA s.p.a. Monfalcone, Italija, što da nije raspravljeno te ujedno pokazuje kako je sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, na koje da je pogrešno primijenio materijalno pravo, posebice kada je kod ocjene prigovora zastare uzeo u obzir opći zastarni rok iz Građanskog zakonika Republike Italije, a da nije ispitao postoje li glede zastare iznimke koje bi se na konkretni slučaj imale primijeniti.

U odgovoru na žalbu tužitelj osporava sve žalbene navode te predlaže da se tuženikova žalba kao neosnovana odbije. Smatra kako je prvostupanjski sud pravilno zaključio da je označeni tužitelj pravni slijednik društva S.I.M.E.M. s.p.a. i da su svi računi sačinjeni i naslovljeni na tuženika. Okolnošću što su računi sastavljeni na memorandumu društva prednika nije dovedena u sumnju valjanost tih računa, jer su ovjerovljeni žigom tužitelja i potpisani od strane njegove osobe ovlaštene za zastupanje. Drži da su neutemeljene tuženikove tvrdnje kako je isporučenu robu naručio tuženikov tadašnji osnivač, pošto je roba dostavljena tuženiku a ne njegovom osnivaču, a osim toga tuženik ih iznosi tek u svojoj žalbi. Osim što u žalbi nije dopušteno iznositi nove činjenice tužitelj smatra da postojanje poslovnog odnosa između stranaka

proizlazi i iz međunarodnih prijevoznih isprava CMR, a postojanje poslovnog odnosa priznaje i sam tuženik kada dopisom od 31. prosinca 1997. godine traži da mu tužitelj dostavi saldo njegovog dugovanja, a ne njegovog osnivača. Neosnovanim smatra i tuženikovo osporavanje pravilnosti zaključka prvostupanjskog suda u pogledu istaknutog prigovora zastare, jer zaključak suda proizlazi iz mjerodavnih propisa na koje se sud pozvao i to članak 2946. Građanskog zakonika Republike Italije i članak 20. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja.

Tuženikova žalba je osnovana.

Ispitavši pobijanu presudu na temelju članka 365. stavak 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03- dalje ZPP) u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom (točka I. izreke presude) i u granicama razloga određeno navedenih u tuženikovo žalbi, ujedno pazeći po službenoj dužnosti na apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 2., 4., 8., 9. i 11. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je sud prvog stupnja na pravilno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio materijalno pravo, kada je u pogledu zastare potraživanja tužitelja pozivom na članak 20. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91 dalje ZRS) primijenio članak 2946 Građanskog zakonika Republike Italije.

Suprotno tuženikovim tvrdnjama sud je pravilno zaključio da su stranke bile u poslovnom odnosu i da tužitelj osnovano traži isplatu isporučene i preuzete robe, uz odgovarajuće međunarodne prijevozne listove na kojima je kao pošiljatelj naveden tužitelj, a kao primatelj tuženik, koji je povrh toga primitak robe potpisao i ovjerio pečatom. Postojanje poslovnog odnosa nije dovedeno u sumnju niti tuženikovim prigovorima da je isplata obračunata za društvo koje više nije postojalo, jer zbog toga što društvo tužitelja promijenilo tvrtku nije prestalo postojati, već je nastavilo poslovati pod novom tvrtkom.

Utoliko su neosnovane žalbene tvrdnje tuženika da je prvostupanjski sud, usvojivši tužbeni zahtjev za plaćanje računa koje je izdalo nepostojeće društvo, počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke 11. ZPP-a, te da se iz rezultata postupka i činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda ne bi moglo zaključiti da je između stranaka postojao poslovni odnos.

Drugo je pitanje može li tužitelj svoju tražbinu ostvariti prisilno putem suda i koje propise valja u konkretnom slučaju primijeniti, pošto je tuženik izjavio prigovor zastare utuženog potraživanja, a tužitelj je strana pravna osoba, pa je sud kod utvrđivanja je li obaveza tuženika zastarjela trebao imati u vidu da ugovorne strane nisu izabrale mjerodavno pravo koje će se na njihov ugovorni odnos primijeniti, niti su odstranile primjenu međunarodnih konvencija.

Odlučujući o tuženikovom prigovoru zastare prvostupanjski sud je našao da u konkretnom slučaju valja primijeniti odredbu članka 20. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja („Narodne novine“ broj 53/91-dalje ZRS), a to bi u konkretnom slučaju, pošto se radi o prodaji pokretnina, bilo pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavatelja, ovdje tužitelja. S obzirom na okolnost da je sjedište tužitelja u Italiji te je zastara uređena u odredbi članka 2946. Građanskog zakonika Republike Italije, sud je primijenivši navedenu odredbu zaključio da tuženikov prigovor zastare nije osnovan, jer od dospijea utuženih računa pa do podnošenja ovršnog prijedloga sudu nije protekao, tom odredbom propisan, zastarni rok od 10 godina.

Međutim, u vezi s međunarodnom prodajom pokretnih stvari 13. lipnja 1974. godine donesena je Konvencija o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe koja među inim sadrži pravila o roku i tijeku zastare i moguće posebnosti (1-30) a njezine odredbe čine potpun sustav normi o zastari prava i tužbi koje mogu imati jedan prema drugome kupac i prodavatelj u međunarodnoj prodaji pokretnih stvari. Konvencija se ne primjenjuje samo ako stranke

izričito isključe njezinu primjenu ili kada sama upućuje na nacionalno pravo (čl.14 st.1, čl.22 st.3. Konvencije), a države iz kojih potječu suugovaratelji su članice Konvencije.

Konvencija o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe ratificirana je Zakonom o ratifikaciji Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe (Službeni list SFRJ-Međunarodni ugovori broj 5/78, te Ustavne odluke o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske - „Narodne novine“ broj 31/91, i članka 29. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora - „Narodne novine“ broj 28/96), a među državama pristupnicama je i Republika Italija.

Kako, dakle, ugovorne strane nisu isključile primjenu navedene Konvencije, po shvaćanju ovog suda zaključak o osnovanosti tuženikovog prigovora zastare prvostupanjski sud je trebao utemeljiti na mjerodavnim odredbama Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe (Službeni list SFRJ-Međunarodni ugovori broj 5/78, te Ustavne odluke o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske - „Narodne novine“ broj 31/91, i članka 29. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora - „Narodne novine“ broj 28/96), i to odredbi članka 8. Konvencije prema kojoj potraživanja iz kupoprodaje robe zastarijevaju za četiri godine. Prema odredbi članka 9. Konvencije zastara počinje teći onog dana kada počinje pravo na potraživanje.

Budući da je od dana nastanka obveze X. mjeseca 1996. godine do dana utuženja 4. kolovoza 2004. godine protekao četverogodišnji zastarni rok predviđen odredbom članka 8. Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe, to sud prvog stupnja pogrešno smatra da zastara nije nastupila, pa da tužiteljevo utuženo potraživanje nije zastarjelo. Zbog toga je po članku 373. stavak 1. točka 3. ZPP-a prvostupanjsku presudu valjalo preinačiti i tužbeni zahtjev odbiti u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev usvojen.

Ujedno valja ukazati da o parničnom trošku sud odlučuje onom vrstom odluke kakvom završava postupak pred tim sudom. Iako odluka o troškovima postupka u presudi smatra rješenjem (čl.129. st. 5. ZPP-a) o troškovima postupka kao o sporednom traženju odlučuje se presudom, ako se tom presudom odlučuje o glavnom zahtjevu zbog kojeg je pokrenuta presuda. Budući da je prvostupanjski sud o troškovima postupka odlučivao rješenjem to je istom odlukom o tome odlučio i ovaj sud.

Odluke o parničnom trošku temelje se na članku 166. stavak 2. ZPP-a.

Tuženiku je priznat trošak pristojbe na žalbu, jer do zaključenja rasprave nije stavio zahtjev za naknadu parničnog troška pa je glede tog troška zahtjev tuženika osnovan.

U nepobijanom dijelu točka II. izreke presude i točke III. izreke rješenja prvostupanjske odluke ostaju neizmijenjene.

Odluka:

PŽ 2957/06-4

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 2957/06-4

Datum odluke: 3.2.2009 0:00:00

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Šimića, predsjednika vijeća, te Dubravke Matas i Branke Šabarić Zovko, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja FISCHER ITALIA S.r.l. Italija, Padova, Corso Stati Uniti 25, kojega zastupa punomoćnik Ognjen Frangeš, odvjetnik u Zagrebu, protiv tuženika IMPERIA 1963. d.o.o. Zagreb, Čikatska 15, kojega zastupa punomoćnik Radovan Lipanović, odvjetnik u Zagrebu, radi isplate 78.088,49 EUR, odlučujući o tuženikovo žalbi, protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj XL P-3859/04 od 2. veljače 2006. godine, u sjednici vijeća održanoj 3. veljače 2009. godine

Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj XL P-3859/04 od 2. veljače 2006. godine.

Pobijanom presudom održan je na snazi platni nalog Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj Ovr-6504/04 od 8. srpnja 2004. godine za iznos od 78.088,49 EUR-a. Rješenjem istoga suda u točki I. izreke utvrđeno je da je tužitelj povukao tužbu u odnosu na zatezne kamate na iznos od 78.088,49 kn te je platni nalog u tom dijelu ukinut (točka II. izreke), dok je u točki III. izreke rješenja naloženo tuženiku naknaditi tužitelju troškove postupka u iznosu od 31.813,60 kn u roku od osam dana.

Tako je odlučio prvostupanjski sud kada je u provedenom postupku utvrdio da se radi o sporu s međunarodnim elementom i da se radi o međunarodnoj prodaji robe pa se ima primijeniti kao mjerodavno pravo Konvencija UN-a o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe iz 1980. g. (Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori, broj 10/94 i „Narodne novine” - Međunarodni ugovori broj 15/98 nastavno: Bečka konvencija) a u odnosu na prigovor zastare Konvencija o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe. Prvostupanjski sud je utvrdio kako među strankama nije sporno da su se nalazile u stalnom poslovnom odnosu na temelju ugovora o kupoprodaji i da je nesporno tuženik primio robu na koju se odnose utužene fakture. Po utvrđenju prvostupanjskoga suda među strankama je sporno je li tuženik naručio robu te time i njegovo pravo na oslobođenje od plaćanja cijene, kao i to je li roba imala nedostatke. Prvostupanjski sud utvrđuje kako tuženik nije tijekom postupka dokazao da je primljenu robu vratio tužitelju ili na drugi način odbio njegovu ponudu te da nije dokazao niti predložio dokaze o pravovremenosti prigovora nedostataka, odnosno neusklađenost primljene robe. Kako tuženik nije ispunio svoju obvezu iz ugovora o prodaji robe. to je prvostupanjski sud na temelju odredbe članka 53. Bečke konvencije obvezao tuženika na isplatu cijene i utvrdio tužbeni zahtjev osnovanim te ga usvojio u cijelosti i na temelju odredbe članka 451. stavak 3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine” broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03, nastavno: ZPP) platni nalog iz rješenja o ovrsi održao na snazi. Odluka o troškovima postupka donijeta je primjenom odredbe članka 154. stavak 1. i članka 155. i 164. ZPP-a.

Protiv navedene presude žalbu je podnio tuženik iz svih žalbenih razloga. U žalbi u bitnome navodi kako i nadalje ostaje kod prigovora zastare, jer je isti opravdan. Tuženik prigovara utvrđenju prvostupanjskoga suda kako se glede zastare ima primijeniti kao mjerodavno pravo Bečka konvencija. Ujedno ističe kako je reklamirao visoko potraživanje tužitelja

koji tu tražbinu nije skoro ničim dokazao osim izvodom iz poslovnih knjiga kojega je sam fabricirao. Stoga je tuženik zatražio dostavu faktura, narudžbenica i ugovora kojega nitko nije vidio i na kojemu prvostupanjski sud temelji svoju teoriju o primjeni stranog prava na ovaj slučaj. Tuženik ističe kako prvostupanjski sud nije pravilno utvrdio činjenično stanje, jer tužitelj nije dostavio ovjerenu dokumentaciju, fakture, ugovore i narudžbenice, a što je morao učiniti da bi prvostupanjski sud mogao donijeti meritornu presudu u ovome predmetu. Prvostupanjski je sud, po navodu tuženika pogrešno primijenio materijalno pravo glede prigovora zastare kao i glede primjene stranog prava. Stoga tuženik predlaže ukinuti pobijanu presudu i odbiti tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, odnosno ukinuti presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba nije osnovana.

Ispitavši pobijanu presudu na temelju odredbe članka 365. stavak 2. ZPP-a u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 2., 4., 8., 9. i 11. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnoga prava ovaj sud nalazi da pobijana presuda pravilna i zakonita.

Prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje se poziva žalitelj, niti one na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Suprotno navodima tuženika, prvostupanjski sud se jasno očitovao o svim spornim i nespornim činjenicama i naveo svoj pravni stav o predmetu spora koji u cijelosti prihvaća i ovaj sud.

U ovoj pravnoj stvari radi se o sporu s međunarodnim elementom, jer je tužitelj strana pravna osoba, a kako je to pravilno utvrdio i prvostupanjski sud.

Prema odredbi članka 19. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (Službeni list SFRJ broj 43/82 i „Narodne novine“ broj 53/91, nastavno: ZRSZ) za ugovor je mjerodavno pravo što su ga izabrale ugovorne strane, ako tim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Tužitelj svoju tražbinu temelji na ugovoru o kupoprodaji. Prema odredbi članka 20. stavak 1. točka 1. ZRSZ-a ako nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo kao mjerodavno pravo primjenjuje se za ugovore o prodaji pokretnih stvari pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište, odnosno sjedište prodavatelja.

Iz pobijane presude proizlazi kako je prvostupanjski sud utvrdio da se u konkretnom slučaju ima primijeniti Bečka konvencija, jer su u pitanju stranke koje imaju svoja sjedišta na teritoriju različitih država, a stranke nisu izričito isključile primjenu Konvencije niti su ugovorile primjenu materijalnoga prava neke druge države kao isključivo mjerodavno za ugovore.

Iz spisa proizlazi da je tužitelj kao ovrhovoditelj dana 31. svibnja 2004. godine prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave pokrenuo postupak čija je svrha naplate tražbine u iznosu od 78.088,49 EUR-a na ime prodane i isporučene robe tuženiku po tri ispostavljena računa i to broj 35917, broj 35918 i broj 35919, svi od 18. prosinca 2001. godine. Na temelju toga prijedloga za ovrhu prvostupanjski sud je 8. srpnja 2004. godine izdao rješenje o ovrsi kojim je naložio tuženiku kao ovršeniku da u roku 8 dana isplati tužitelju navedeni iznos s pripadajućim zateznim kamatama i troškovima postupka. Nakon što je tuženik kao ovršenik prigovorom osporio tražbinu tužitelja ističući prigovor zastare i nedostatke primljene robe, postupak se nastavio kao povodom prigovora protiv platnog naloga. U tijeku postupka tužitelj je povukao dio tužbe u odnosu na zatezne kamate, a tuženik je zahtijevao dostavu dokumentacije i to narudžbenica, faktura i ugovora koji se odnose na utuženu tražbinu te je tuženik dostavio dokaz da je reklamirao

zaprmljenu robu tužitelju dopisom od 12. travnja 2002. godine. Na temelju tako utvrđenoga činjeničnoga stanja prvostupanjski sud je donio pobijanu presudu.

Kako se dakle u konkretnom slučaju radi o kupoprodaji to se na taj ugovor ima prema odredbi članka 19. ZRSZ primijeniti materijalno pravo koje su izabrale stranke, a ako ga nisu izabrale potrebno je primijeniti odredbu članka 20. ZRSZ-a odnosno međunarodne ugovore. Prvostupanjski sud je pri ocjeni osnovanosti tužbenog zahtjeva kao i prigovora zastare pravilno primijenio međunarodne ugovore.

Iz spisa nije razvidno, a niti je po ocjeni ovog suda tuženik dokazao da su stranke ugovorile mjerodavno pravo neke države, odnosno da su stranke izričito isključile primjenu Bečke konvencije u ovom slučaju.

Stoga je prvostupanjski sud pri ocjeni osnovanosti tužbenog zahtjeva te prigovora zastare i prigovora nedostataka robe, suprotno navodima tuženika, pravilno primijenio odredbe Bečke konvencije i Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe, te utvrdio osnovanim tuženi zahtjev tužitelja, a prigovore tuženika odbio kao neosnovane. Naime prvostupanjski sud je utvrdio kako nije osnovan prigovor zastare, jer prema odredbi članka 8. Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe rok zastare je 4. godine, pa stoga utužena tražbina tužitelja nije zastarjela, imajući u vidu da je dospjeće tražbine 18. prosinca 2001. godine, a da je postupak radi naplate pokrenut prijedlogom za ovrhu 31. svibnja 2004. godine, dakle unutar zastarnoga roka.

Prvostupanjski sud je utvrdio da su stranke bile u stalnom poslovnom odnosu prodaje, a da tuženik nije dokazao da je primljenu robu vratio tužitelju ili na drugi način odbio njegovu ponudu, to je prvostupanjski sud primjenom odredaba članka 18. i 23. Bečke konvencije utvrdio kako je među strankama sklopljen ugovor o prodaji glede sporne robe.

Jednako tako pravilno je prvostupanjski sud utvrdio kako tuženik nije dokazao da je pravovremeno reklamirao nedostatke kupljene robe tužitelju. Naime prvostupanjski sud je utvrdio kako tuženik nije dokazao da je postupio sukladno odredbi članka 38. i 39. Bečke konvencije, odnosno da je pregledao robu i o nedostacima obavijestio tužitelja u razumnom roku. Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da se faks poruka tuženika od 12. travnja 2002. godine ne može smatrati pravovremenom, odnosno da tuženik nije tijekom postupka dokazao da je tužitelja kao prodavatelja obavijestio o nedostacima.

Pravilna je i odluka o troškovima postupka donijeta primjenom odredbe članka 154. stavak 1. ZPP-a. Visina troškova odmjerena je pravilnom primjenom odredaba Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 69/93, 87/93, 16/94, 11/96 i 91/04) i Tarife sudskih pristojbi iz Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03 - pročišćeni tekst), a uzeti su u obzir troškovi koji su u smislu odredbe članka 155. ZPP-a bili potrebni za vođenje ove parnice.

Kako žalbeni razlozi nisu doveli u osnovu sumnju pravilnost i zakonitost pobijane presude, to je valjalo na temelju odredbe članka 368. ZPP-a tužnikovu žalbu odbiti kao neosnovanu, i potvrditi pobijanu presudu.

Odluka:
PŽ 1273/04-3

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 1273/04-3

Datum odluke: 21.11.2007 0:00:00

Vrsta odluke: Presuda i rješenje

Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca mr. sc. Nenada Šepića, predsjednika vijeća, te Ljiljane Hrastinski Jurčec i Vesne Buljan, članova vijeća, u pravnoj stvari prvotuzitelja INDUSTRIE COTTO POSSAGNO S.p.A., Via Molinetto 46, Possagno, Republika Italija i drugotuzitelja CUNIAL ANTONIO I.L.C.A. S.p.A., Via Molinetto 46, Possagno, Republika Italija, koje zastupaju odvjetnici iz Odvjetničkog društva Vukić, Jelušić, Šulina, Stanković, Jurcan & Jabuka u Rijeci, Nikole Tesle 9, protiv tuženika CAPPELLOTTO d.o.o. Motovunski Novaki 25a, kojeg zastupa punomoćnik Dušan Trifunović, odvjetnik u Rijeci, Ivana Milčetića 14, radi isplate iznosa od 39.878,92 EUR i iznosa od 114.017,81 EUR, odlučujući o tuženikovo žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci, poslovni broj V P-691/03 od 14. studenoga 2003. godine, u sjednici vijeća održanoj 21. studenoga 2007. godine,

Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci, poslovni broj V P-691/03 od 14. studenoga 2003. godine u pobijanim t. I. i II. njene izreke.

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj V P-691/03 od 14. studenoga 2003. godine, u pobijanoj t. III. njene izreke pa se u tom dijelu predmet vraća tom sudu na ponovan postupak.

II. Odbija se tužiteljjev zahtjev za naknadu troška sastava odgovora na žalbu.

Pobijanom presudom, Trgovački sud u Rijeci naložio je tuženiku platiti prvotuzitelju iznos od 39.878,92 EUR s kamatom po stopi koju u mjestu ispunjenja plaćaju banke na štedne uloge po viđenju za EUR (t. I. njene izreke). Tuženik je obvezan drugotuzitelju platiti iznos od 114.017,81 EUR s kamatom po stopi koju u mjestu ispunjenja plaćaju banke na štedne uloge po viđenju za EUR (t. II. izreke pobijane presude). Odlukom o naknadi parničnog troška, sadržanoj u t. III. izreke pobijane presude, tuženiku je naloženo tužiteljima naknaditi trošak u iznosu od 93,840,00 kn.

U obrazloženju pobijane presude, prvostupanjski sud je naveo kako se tužbeni zahtjev odnosi na račune za primljenu, a neplaćenu robu. Tuženik je tomu prigovorio tvrdnjom da je sve obveze prema tužiteljima ispunio plaćanjem, kompenzacijama ili time što je njegova obveza reprogramirana. Tijekom postupka, tuženik je prigovorio i zastari dijela utužene tražbine, dodajući kako on nije dužan platiti primljenu robu prije no što ju on proda trećim osobama i one mu robu plate. Nakon provedenog dokaznog postupka, prvostupanjski sud je tuženikov prigovor zastare ocijenio neosnovanim. Primjenom kolizijske norme iz odredbe čl. 20. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91; dalje: ZRSZ), prvostupanjski sud je utvrdio da se u ovom slučaju kao mjerodavno pravo primjenjuje pravo Republike Italije. Odredbom čl. 2946. Građanskog zakonika Republike Italije propisan je desetogodišnji zastarni rok, što znači da zastara nije nastupila.

Ocjenom izvedenih dokaza, prvostupanjski sud je, protivno tuženikovim tvrdnjama zaključio kako su stranke sklopile

ugovor o kupoprodaji iz odredbe čl. 454. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96 i 91/96; dalje: ZOO), kojim su tužitelji isporučili robu tuženiku, a niti je sporno da je tuženik fakturiranu robu primio. Prvostupanjski sud nije prihvatio tuženikov prigovor da su stranke bile u ugovornom odnosu prodajnog naloga (čl. 556. ZOO-a), jer je ocjenom dokaza utvrđeno da su stranke sklopile ugovor o prodaji. Sve da su stranke i bile u ugovornom odnosu prodajnog naloga, ako tuženik ne bi prodao robu u ugovorenom roku niti je vratio tužiteljima, morao bi platiti prodajnu cijenu. U takvom bi se slučaju smatralo da je tuženik robu od tužitelja kupio. Na temelju takvih utvrđenja prihvaćen je tužbeni zahtjev, a o zateznim kamatama odlučeno primjenom odredbe čl. 277. ZOO-a. O parničnom trošku prvostupanjski sud je odlučio na temelju odredbe čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99 i 88/01; dalje: ZPP).

Protiv navedene presude žalbu je podnio tuženik iz svih žalbenih razloga, s prijedlogom da ju ovaj sud preinači, odbijanjem zahtjeva tužitelja.

U obrazloženju svoje žalbe tuženik navodi da je pobijana presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 1. ZPP-a, zato što je prvostupanjski sud pogrešnom ocjenom dokaza zaključio o mjestu i naravi sklopljenog posla među strankama. Tuženik ponavlja da su stranke sklopile ugovor o prodajnom nalogu i usmeno se dogovorile da će tuženik robu platiti tek nakon njene prodaje i naplate. Iz tih razloga on tvrdi da je prvostupanjski sud morao primijeniti pravo Republike Hrvatske, a tužitelji tuženiku izdati račune u kunama. Time što mu tužitelji nisu ispostavili takve račune, tužba je preuranjena. On ustraje i kod prigovora zastare za dio utužene obveze koju je tužitelj utužio nakon proteka trogodišnjeg zastarnog roka i to u odnosu na prvotužiteljev zahtjev u iznosu od 26.729,21 EUR i drugotužiteljev zahtjev u iznosu od 25.705,62 EUR. Tuženik se posebno protivio i odluci o naknadi parničnog troška koja nije valjana obrazložena. Tako žalitelj tvrdi da je prvostupanjski sud odgađao ročišta zbog nedostataka u zastupanju tužitelja (punomoćnik nije imao položen pravosudni ispit) i propustio je dostaviti poziv tuženikovom zastupniku po zakonu.

Odgovarajući na žalbu tužitelji su osporili žalbene navode i tvrde da je prvostupanjski sud pravilnom primjenom mjerodavnog prava zaključio o neosnovanosti tuženikovog prigovora zastare. Tuženik nije platio utužene račune niti dokazao svoje tvrdnje. Smatra da je prvostupanjski sud pravilno odlučio i o naknadi parničnog troška, jer je ročište 20. svibnja 2003. godine odgođeno zbog tuženikovog zahtjeva za dodjelu roka radi dostave dokaza i postupak je vođen zbog dokazivanja tuženikovih tvrdnji. Zato tužitelji drže da parnični troškovi nisu nastali njihovom krivnjom pa tako niti troškovi ročišta od 9. listopada 2003. godine na koje tuženikov direktor nije pristupio, jer ga tuženik o tome nije obavijestio.

Tuženikova žalba protiv t. I. i II. izreke pobijane presude nije osnovana.

Ispitavši pobijanu presudu na temelju odredbi čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pritom po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, valja ocijeniti da je prvostupanjska presuda pravilna i zakonita u pobijanim točkama I. i II. njene izreke.

Prije svega, valja istaknuti kako je riječ o sporu s međunarodnim elementom, koji proizlazi iz dvostrano-obveznog ugovora između tužitelja-stranih pravnih osoba i tuženika-pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

S obzirom na sadržaj tuženikovih žalbenih navoda, naročito ponovljene tvrdnje o zastari utužene tražbine, najprije je trebalo pravilno ocijeniti narav spornog poslovnog odnosa među strankama.

Zaključak je ovog suda kako je prvostupanjski sud, protivno žalbenim navodima, pravilno zaključio o prirodi posla među strankama. Tuženikov žalbeni navod o tome da zaključak prvostupanjskog suda nema uporišta u izvedenim dokazima, nije osnovan. Prvostupanjski sud je proveo savjesnu i brižljivu ocjenu svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, te na temelju rezultata cjelokupnog postupka odlučio koje činjenice uzeti kao dokazane, prema svojem uvjerenju, a stečeno uvjerenje opravdao logičnim razlozima iz kojih se može provjeriti da ono ima valjanu osnovu. Prvostupanjski sud je saslušanjem zakonskih zastupnika stranaka, ispitao njihovu volju prilikom sklapanja ugovora, ocijenivši njihove iskaze na način propisan odredbom čl. 8. ZPP-a pa žalitelj takvu ocjenu prvostupanjskog suda neosnovano napada. Zaključak prvostupanjskog suda o naravi ugovora prihvaća i žalbeni sud, jer on proizlazi iz provedenih dokaza. Iskazi svjedoka Sergia Paqualite i zastupnika stranaka, svjedoče o načinu odvijanja poslovne suradnje među strankama, i to upravo na način kako je to utvrdio prvostupanjski sud: tuženik je kupovao robu od tužitelja i nesporno je robu primio. Dakle, stranke su sklopile ugovor o kupoprodaji robe.

Nadalje, prvostupanjski sud je, primjenom kolizijske norme iz odredbe čl. 20. ZRSZ-a, utvrdio da se kao mjerodavno pravo u ovom slučaju ima primijeniti materijalno pravo Republike Italije kojim je propisan desetogodišnji zastarni rok. Za slučaj kada ugovorne strane nisu izabrale mjerodavno pravo i kada posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo za ugovor o prodaji pokretnih stvari se ima primijeniti pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište, odnosno sjedište prodavatelja. U konkretnom slučaju, to bi upućivalo na primjenu materijalnog prava Republike Italije.

Međutim, odredbom čl. 19. ZRDZ-a propisano je da je za ugovore mjerodavno pravo što su ga izabrale ugovorne strane, osim ako navedenim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Kada je riječ o međunarodnoj prodaji robe, odredbe materijalnog prava Republike Italije primjenjuju se tek supsidijarno, iz razloga što su ta pitanja uređena Konvencijom Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji roba iz 1980. godine (dalje: Bečka konvencija). U odnosu za vrijeme potrebno za zastaru, primjenjuju se odredbe Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe (dalje: Konvencija o zastari). Obje konvencije ratificirale su i Republika Hrvatska i Republika Italija. S obzirom na to da u predmetnom slučaju stranke nisu isključile njihovu primjenu, osnovanost tuženikovog prigovora zastare (kao i ostale obveze ugovornih strana) valja ocjenjivati isključivo primjenom odredbi Konvencija.

Odredbom čl. 8. Konvencije o zastari propisan je četverogodišnji zastarni rok. Tražbina prvotuzitelja dospjela je u razdoblju od 19. siječnja 1999. godine do 5. travnja 2002. godine, a tražbina drugotuzitelja u periodu od 29. lipnja 1999. godine do 23. veljače 2000. godine. Tužba je podnijeta 29. kolovoza 2002. godine. Iz tih se činjenica nedvojbeno zaključuje kako tražbina tužitelja nije u zastari, zato što je tužitelj pokrenuo postupak pred sudom, prije proteka zastarnog roka od četiri godine.

Iako je prvostupanjski sud utemeljio svoju odluku na odredbi materijalnog prava koju nije trebao primijeniti, i uz primjenu materijalno-pravne odredbe koju treba primijeniti, valjalo je donijeti jednaku odluku. Upravo zato, nije ostvaren niti žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava. Tuženik je tužiteljima dužan platiti kupoprodajnu cijenu za primljenu a neplaćenu robu, a kako je on u zakašnjenju s ispunjenjem svoje obveze, tužiteljima duguje i zatezne kamate (odredbe čl. 53. i 78. Bečke konvencije).

Konačno, tuženik je svoje prigovaranje temeljio najprije na tvrdnji da je sve obveze prema tužiteljima ispunio plaćanjem, kompenzacijama ili time što je njegova obveza reprogramirana. Valja tuženiku ponoviti pravila o teretu dokazivanja koja obvezuju sud uzeti kao nedokazanu onu tvrdnju za čiju istinitost stranka, koja se na tu činjenicu poziva u svoju korist, nije bila u stanju pružiti sudu dovoljno adekvatnih dokaznih sredstava.

Niti daljnjim tuženikovim žalbenim navodima nisu dovedene u sumnju odlučne činjenice, onako kako ih je utvrdio

prvostupanjski sud pa zbog toga i ovaj drugostupanjski sud prihvaća tako utvrđeno činjenično stanje. Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostupanjski sud je pravilno odlučio prihvatiti tužbeni zahtjev.

Slijedom navedenog, primjenjujući odredbu iz članka 368. ZPP-a valjalo je tužnikovu žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostupanjskog suda u pobijanim točkama I. i II. njene izreke.

O trošku postupka

Tužnikova žalba protiv rješenja o trošku postupka, sadržanog u t. III. izreke pobijane presude, je osnovana.

Prvostupanjski sud je u postupku donošenja pobijane odluke o trošku postupka počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 13. ZPP-a, na koju je osnovano ukazao tuženik u žalbi i na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Ovaj sud zaključuje da pobijana odluka o trošku postupka ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, jer prvostupanjski sud uopće nije naveo niti obrazložio razloge o odlučnim činjenicama, a ni razloge donošenja takve odluke. Sud mora svoju odluku o troškovima postupka valjano obrazložiti sukladno odredbi čl. 345., u vezi s odredbama čl. 338. i 347. ZPP-a. Dakle, sud je dužan navesti za koje parnične radnje strankama pripada pravo na naknadu troškova, u kojoj visini i po kojoj pravnoj osnovi.

Usljed takvih nedostataka, ovaj sud nije u mogućnosti ispitati niti osnovanost tužnikovih žalbenih navoda o opravdanosti dosuđenog troška za pojedine parnične radnje, a niti tužiteljevih navoda iz odgovora na tužbu.

S obzirom na to, na temelju odredbe čl. 369. st. 1. ZPP-a, tužnikova žalba je u tom dijelu prihvaćena, rješenje o parničnim troškovima sadržano u točki III. izreke pobijane presude ukinuto pa se u tom dijelu predmet vraća tom sudu na ponovan postupak.

U ponovljenom postupku, prvostupanjski sud će, vodeći računa o ukazanim propustima, odlučiti o troškovima postupka i donijeti na zakonu zasnovanu odluku koju će valjano obrazložiti; navođenjem razloga o odlučnim činjenicama i materijalnopравnih propisa koje je primijenio.

Tužiteljev zahtjev za naknadu troška žalbenog postupka nije osnovan.

Na temelju odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a, pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi, sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja parnice. O tome koji su troškovi bili potrebni te o njihovoj visini, odlučuje sud ocjenjujući brižljivo sve okolnosti. Ocjenjujući sve okolnosti, ovaj sud zaključuje kako nije riječ o potrebnom trošku pa je na temelju odredbe čl. 166. st. 1. ZPP-a, tužiteljev zahtjev za naknadu troška žalbenog postupka odbijen.

Odluka:

PŽ 1134/05-3

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 1134/05-3

Datum odluke: 30.10.2007 0:00:00

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, po sucu pojedincu Branki Stilinović-Petrović, u parničnom predmetu tužitelja JELEN d.d. Zagreb, kojeg zastupa Damir Topić, odvjetnik iz Odvjetničkog ureda Divjak, Topić i Bahtijarević iz Zagreba, protiv tuženika MALINPLAST GmbH, Austria, kojeg zastupa Ksenija Čerin, odvjetnica u Zagrebu, radi isplate iznosa od 23.639,61 EUR, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj XXVI P-6537/00-43 od 6. svibnja 2004. godine, 30. listopada 2007. godine

Ukida se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj XXVI P-6537/00-43 od 6. svibnja 2004. godine te se predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje

Prvostupanjski sud je točkom 1. izreke pobijane presude odbio tužitelja sa tužbenim zahtjevom da mu tuženik plati iznos od 23.639,61 EUR s osnova dugovanja za isporučenu robu, jer je prihvatio prigovor zastare. Prvostupanjski sud je točkom 2. izreke obvezao tužitelja da tuženiku naknadi parnični trošak u iznosu od 14.335,00 kn u roku od osam dana pod prijetnjom ovrhe. Tužitelj je 11. prosinca 2000. godine podnio tužbu radi isplate iznosa od 23.639,61 EUR po računima iz 1996. godine i 1997. godine, tvrdeći da je tuženik robu primio, te da je po računima 3/96 i 4/96 izjavio prigovor, ali izvan roka i robu nije nikad vratio, dok po računima 2/97 i 3/97 robu nije niti vratio niti platio.

Tuženik je primarno istaknuo prigovor zastare, a osporio je i tužiteljeve navode da je prigovor zbog materijalnih nedostataka robe izjavio izvan roka iz odredbe čl. 482. ZOO-a.

U svezi istaknutog prigovora zastare, tuženik se pozvao na odredbu čl. 374. ZOO-a i kasnije odluku Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-3644/98 i trogodišnji rok zastare, dok se tužitelj u bitnom pozvao na odluku Privrednog suda Republike Hrvatske broj PŽ-1675/93 od 21. rujna 1993. godine te petogodišnji rok zastare. Naime, tužitelj tvrdi da je u navedenoj presudi Privrednog suda Republike Hrvatske zauzet stav, da – potraživanja iz Ugovora o prodaji sklopljene između inozemne pravne ili fizičke osobe i domaće osobe zastarijeva u općem zastarnom roku od pet godina.

Prvostupanjski sud je zauzeo stav da se u konkretnom predmetu radi o potraživanju koje je proizašlo iz trgovačkog ugovora sklopljenog između domaćeg i stranog trgovca te da nema nikakvog temelja za razlikovanje zastarnih rokova u ugovorima sklopljenim između domaćih i inozemnih trgovaca. Stoga nalazi, da u situaciji za koje je mjerodavno hrvatsko pravo, mjerodavan je i zastarni rok za potraživanje iz trgovačkih ugovora koji traje tri godine, bez obzira da li se kao stranka pojavljuje inozemno ili domaće trgovačko društvo, odnosno trgovac općenito. Prvostupanjski sud ističe, da bi takvo razlikovanje u zastarnim rokovima i općem pravnom uređenju vanjske trgovine došlo u obzir, ono bi moralo biti izrekom propisano. Budući da je najmlađi račun broj 4/97 dospio na naplatu 14. kolovoza 1997. godine, a tužba je podnesena 11. prosinca 2000. godine, to je prigovor zastare ocijenio osnovanim i tužbeni zahtjev odbio.

Protiv prvostupanjske presude tužitelj je podnio žalbu kojom presudu pobija zbog pogrešne primjene materijalnog prava te bitne povrede odredaba parničnog postupka.

Tužitelj u žalbi u bitnom ponavlja navode iznesene tijekom prvostupanjskog postupka te ponovno ukazuje na odluku Privrednog suda Republike Hrvatske broj PŽ-1675/93 od 21. rujna 1993. godine, jer prema mišljenju tužitelja navedena odluka predstavlja najpouzdanije tumačenje prijeporne pravne situacije, tj. zastare potraživanja između domaće i strane pravne osobe. Iznosi da je pogrešno tumačenje prvostupanjskog suda kako bi razlikovanje u rokovima zastare za domaće i strane pravne osobe moralo biti izrijekom propisano. Smatra da bi takav argument bio opravdan kada ZOO ne bi predviđao nikakav drugi zastarni rok osim onog iz čl. 374. Međutim, u situaciji kada ZOO u čl. 371. predviđa zastarni rok od pet godina „ako zakonom nije određen kraći zastarni rok“, a u čl. 374. ZOO-a zastarni rok od tri godine nema potrebe da se izrekom naglašava distinkcija između domaćih i stranih pravnih osoba, već u takvoj situaciji valja pravilno primijeniti propis. Stoga nalazi da sud treba utvrditi da li je za konkretnu pravnu situaciju propisan kraći zastarni rok od općeg zastarnog roka. Smatra da je prvostupanjski sud pogrešno postavio redosljed pravnih normi, jer polazi od odredbe čl. 374. ZOO-a kao osnovne odredbe, zanemarujući da je osnovna i polazna odredba za odlučivanje u zastari odredbe čl. 371. ZOO-a, a ne 374. ZOO-a, kako to pogrešno nalazi prvostupanjski sud.

Tužitelj je izjavio žalbu i u pogledu odluke o troškovima postupka, jer je odlukom o trošku samo određeno da je tužitelj dužan tuženiku naknaditi trošak od 14.335,00 kn koji je odmjeren prema troškovniku i odvjetničkom cjeniku. Navodi da iz ovakvoga obrazloženja ne može uopće utvrditi na koji broj odvjetničkih radnji je u troškovniku zatražen trošak.

Žalba je osnovana, ali ne iz razloga navedenih u žalbi.

Ispitujući prvostupanjsku presudu na temelju odredbe čl. 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99 i 117/03, dalje: ZPP) u granicama žalbenih razloga pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka i pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud u donošenju pobijane presude počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, radi čega je ovaj sud ne može ispitati.

Prvostupanjski sud je odbio tužiteljev zahtjev, jer je usvojio prigovor zastare potraživanja. Prvostupanjski sud je zauzeo takav stav, jer je utvrdio da je u konkretnom predmetu mjerodavno hrvatsko pravo te da se na potraživanje iz trgovačkih ugovora između pravnih osoba primjenjuje zastarni rok od tri godine, bez obzira radi li se o potraživanju između domaćih pravnih osoba ili između domaćih i stranih pravnih osoba.

Ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud pošao od pogrešne pretpostavke, da se u konkretnom slučaju primjenjuje hrvatsko pravo, slijedom čega je na utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

U konkretnom predmetu radi se o sporu između tužitelja koji je domaća pravna osoba i tuženika koji je inozemna pravna osoba, a što znači da se radi o sporu sa međunarodnim elementom.

Prema odredbi čl. 20. st. 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91) ako nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo primjenjuje se za ugovor o prodaji pokretnih stvari – pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavaoca (Sl. SFRJ 43/82, 72/87, „Narodne novine“ broj 53/91). Osim toga, ovaj sud smatra da se u ovom parničnom postupku primjenjuju odredbe Konvencije ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe iz 1980. godine (Bečka konvencija) od 11. travnja 1980. godine (Sl.

SFRJ Međunarodni ugovori broj 10/84) te Konvencija o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe (Sl. SFRJ – Međunarodni ugovori broj 5/87) dok se odredbe hrvatskog prava primjenjuju supsidijarno, ako samom Konvencijom pojedino pitanje nije izričito drugačije riješeno, a niti se može riješiti na temelju načela na kojima se Konvencija temelji. Naime, navedena Konvencija se primjenjuje uvijek kada se radi o međunarodnoj prodaji robe, osim u slučaju kad su stranke izričito isključile njezinu primjenu odnosno kad su ugovorile primjenu materijalnog prava pojedine države kao isključivo mjerodavnim za ugovor.

Odredbom čl. 1. st. 1. navedene Konvencije je određeno da se konvencija primjenjuje na ugovore o prodaji robe sklopljene između stranaka koje imaju svoja sjedišta na teritorijima različitih država kad su te države, države ugovornice ili kada pravila međunarodnog privatnog prava upućuju na primjenu prava jedne države ugovornice.

U konkretnom slučaju ispunjena su oba alternativna uvjeta za primjenu navedene Konvencije, jer je tuženik strana pravna osoba sa sjedištem u Austriji, (Republika Austrija ratificirala je navedenu Konvenciju 29. prosinca 1987. godine, a primjenjuje ju od 1. siječnja 1989. godine), a tužitelj Republika Hrvatska postala je strankom na temelju notifikacije o sukcesiji države prednice, koja je stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 8. listopada 1991. godine („Narodne novine“ Međunarodni ugovori broj 15/98), a primjenjuje se u Republici Hrvatskoj i na temelju potvrđene generalne sukcesije svih ugovora o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 31/91) i čl. 29. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“ broj 28/96). S obzirom na to da iz spisa ne proizlazi da su stranke ugovorile primjenu materijalnog prava neke države kao isključivo mjerodavnim za ugovor o prodaji robe, to u spornom odnosu valja primijeniti Konvenciju Ujedinjenih naroda.

U pogledu pitanja zastare potraživanja, s obzirom na to da se radi o međunarodnoj prodaji robe, u konkretnom sporu valja primijeniti odredbe Konvencije o zastari potraživanja u ovlasti međunarodne kupoprodaje robe (SFRJ – Međunarodni ugovori 5/78) te Ustavne odluke o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 31/91) i čl. 29. Zakona o sklapanju i izvršenju međunarodnih ugovora („Narodne novine“ broj 28/96) te odredbu čl. 8. navedene Konvencije, prema kojom potraživanja iz kupoprodaje robe zastarijevaju za četiri godine.

S obzirom na to da od dana nastanka obveze do dana utuženja nije prošlo četiri godine, to nije protekao zastarni rok pa prigovor zastare nije osnovan.

Iz navedenih razloga je valjalo na temelju odredbe čl. 369. st. 1. ZPP-a riješiti kao u izreci.

Slijedom iznesenoga će prvostupanjski sud u nastavku postupka zakazati glavnu raspravu, te će nakon provedenog dokaznog postupka sukladno prijedlozima stranaka utvrditi činjenično stanje te će o osnovanosti tužbenog zahtjeva odlučiti meritornom presudom, uz pravilnu primjenu materijalnog prava.

Odluka:

PŽ 7842/03-3

Zbirni podatci

Broj odluke: Pž 7842/03-3

Datum odluke: 10.10.2006 0:00:00

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca mr. sc. Bariše Gašpara, predsjednika vijeća, Željka Oreškovića i suca porotnika mr. sc. Veljka Vujovića, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja TEC. MA s.r.l., Via delle Zudecche 1, 34100 Trieste, Italia, zastupan po punomoćniku Oskaru Skerbecu, odvjetniku iz Rijeke, Uljarska 1, protiv tuženika JPS EXPORT-IMPORT d.o.o., iz Osijeka, Dunavska 5A, zastupan po punomoćniku Antunu Schmidtu i Ranku Zatezalu, odvjetnicima iz Osijeka, Školska broj 1, radi isplate 17.752.834 ITL, odnosno 9.080,73 EUR, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Osijeku broj P-302/03-40 od 2. rujna 2003. godine, nakon vijećanja u sjednici vijeća održanoj 10. listopada 2006. godine

Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku broj P-302/03-40 od 2. rujna 2003. godine.

Pobijanom presudom označenom u izreci sud prvog stupnja je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev kojim se nalaže tuženiku da plati tužitelju iznos od 9.080,73 EUR. Uz to je tuženik dužan tužitelju naknaditi trošak parničnog postupka u iznosu od 20.416,20 kuna u roku od 8 dana. Rješenjem je odbačen dio tužbenog zahtjeva za isplatom kamata koje na iznos od 9.080,73 EUR teku kao što je navedeno u izreci tog rješenja.

U obrazloženju pobijane presude prvostupanjski sud je utvrdio da su stranke bile u poslovnom odnosu po osnovi ugovora o prodaji robe (uredski namještaj). Navodi da se primjenjuje Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list“ broj 43/82, 77/82, „Narodne novine“ broj 53/91 i 88/01, nastavno: ZRSZ), te da se kao materijalno pravo primjenjuje Bečka konvencija od 11. travnja 1980. („Službeni list“ SFRJ-Međunarodni ugovori broj 10/84), te Konvencija o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe („Službeni list“ - Međunarodni ugovori broj 5/78). Obrazložio je istaknute tuženikove prigovore glede zastare, zatim da tuženik nije bio u poslovnom odnosu s tužiteljem po osnovi utuženog računa, te pozivanje tuženika na račun broj 81/96. Sud prvog stupnja je istaknute tuženikove prigovore ocijenio neosnovanima u cijelosti.

Prema obrazloženju pobijane presude sud prvog stupnja je primijenio odredbe članka 19. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list“ broj 43/82, 77/82, „Narodne novine“ broj 53/91 i 88/01), čl. 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe od 11. travnja 1980. („Službeni list“ SFRJ-Međunarodni ugovori broj 10/84) koje je Republika Hrvatska postala strankom na temelju notifikacije o sukcesiji države prednice, stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 8. listopada 1991. godine, („Narodne novine“ broj 15/98) u daljnjem tekstu: Bečka konvencija, zatim Konvenciju o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe („Službeni list“ - Međunarodni ugovori broj 5/78), te odredbe čl. 109. st. 4. i čl. 154. st. 3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 111/99 i 88/01, u daljnjem tekstu: ZPP).

Protiv te presude žalbu je izjavio tuženik pobijajući je u cijelosti zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Obrazlažući žalbu, žalitelj navodi da se tuženikova obveza da plati predmetno tužiteljevo potraživanje zasniva na netočnim utvrđenjima suda prvog stupnja glede postojanja kupoprodajnog odnosa između stranaka po računu broj 81/96 od 7. listopada 1996. godine te da u obrazloženju pobijane presude postoji više proturječnosti i nelogičnosti. Tuženik osporava tužiteljevo potraživanje u iznosu od 17.752.834 ITL odnosno 9080,73 EUR navodeći da nije točno utvrđenje suda da predmetna tražbina tužitelja proizlazi iz sadržaja i zbroja računa broj 80/96-f i 81/96-f koji odgovaraju robi obuhvaćenoj proforma fakturom broj 74/96 a koju je tuženik potvrdio kao narudžbu dopisom od 7. listopada 1996. godine te je sadržana u računu broj 81/96 od 4. studenog 1996. godine. Ističe da se navedene isprave razlikuju u elementima koji se u pobijanoj presudi navode da su istovjetni. Žalitelj navodi da sud prvog stupnja nije utvrdio je li tuženik primio predmetnu robu (uredski namještaj), što bi bila osnova za obvezu njenog plaćanja u smislu odredbe čl. 58. i 59. Bečke konvencije o međunarodnoj prodaji robe. Ističe prigovor zastare po osnovi čl. 8. Konvencije o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe. Tužitelj je predao prijedlog za ovrhu 20. studenoga 2000. godine. Žalitelj smatra da je tužitelj dostavio novi prijedlog za ovrhu, a ne ispravljeni prijedlog na isti broj spisa dana 8. prosinca 2000. godine, dakle nakon nastupanja zastare. Predlaže da se pobijana presuda ukine.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Tuženikova žalba nije osnovana.

Pazeći po službenoj dužnosti na apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. Zakona o parničnom postupku i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da sud prvog stupnja nije počinio niti jednu povredu odredaba postupka te da je na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

Iz spisa proizlazi da je tuženik u prigovoru (odgovoru na tužbu) u cijelosti osporio predmetno potraživanje tužitelja po osnovi i visini. Istaknuo je prigovor zastare u smislu čl. 374. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, u daljnjem tekstu: ZOO) budući da je račun broj 81/96 od 4. studenoga 1996. godine dospio na naplatu 5. prosinca 1996. godine. Tužitelj je podnio prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave 8. prosinca 2000. godine dok je rok zastare po čl. 374. ZOO tri godine.

Sud prvog stupnja je na temelju odredbe čl. 54. st. 2. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04) rješenjem broj Ovr-4166/00-6 od 8. veljače 2001. godine stavio izvan snage rješenje o ovrsci broj Ovr-4166/00-4 od 29. prosinca 2000. godine u dijelu kojim je određena ovrha te je ukinuo provedene radnje. Postupak u dijelu kojim je naloženo plaćanje nastavljen je kao u povodu prigovora protiv platnog naloga.

Podneskom od 23. veljače 2001. godine (list 25. spisa) tužitelj se očitovao na navode iz tuženikova prigovora. Naveo je da tuženikov prigovor zastare nije osnovan. Pozvao se na čl. 20. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list“ 43/82, 77/82, „Narodne novine“ broj 53/91 i 88/01), da kod ugovora o prodaji pokretnih stvari kao mjerodavno pravo se primjenjuje pravo mjesta gdje se u vrijeme primitka ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavatelja. Tužitelj je naveo da je sjedište prodavatelja u Italiji, te da bi u ovom parničnom postupku trebalo primijeniti materijalno pravo Republike Italije. Prema odredbi čl. 2946. Građanskog zakonika Italije rok zastare u konkretnom slučaju je deset godina. U prilogu je dostavljen ovjereni prijevod iz talijanskog Građanskog zakonika (Code civile) (čl. 2946-2954) koji se odnosi na rokove zastare po talijanskom pravu.

Na ročištu od 19. travnja 2001. godine tužitelj je ostao kod tužbe i tužbenog zahtjeva u cijelosti, kao i navoda iz podneska od 23. veljače 2001. godine. Tuženik je ostao kod navoda iz prigovora. Priznao je da se u konkretnom slučaju po osnovi čl. 20. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list“

broj 43/82, 77/82, „Narodne novine“ broj 53/91 i 88/01), ima primijeniti talijansko pravo te da tužitelj nije dostavio dokaze iz kojih proizlazi da su stranke bile u poslovnom odnosu po osnovi prodaje robe.

Podneskom od 16. svibnja 2001. godine tužitelj navodi da su stranke bile u poslovnom odnosu po osnovi računa broj 81/96 od 4. studenoga 1996. godine. Naveo je isprave iz kojih proizlazi da je postojao poslovni odnos između stranaka u vezi prodaje robe te da je tuženik isplatio tužitelju putem Tržačke kreditne banke 22. listopada 1996. godine iznos od 17.585.800 ITL na ime akontacije od 50% po predračunu broj 074/96 od 3. listopada 1996. godine. Predmetna roba je preuzeta od strane navedenog prijevoznika.

Podneskom od 21. svibnja 2001. tuženik je osporio tužiteljeve isprave po osnovi kojih dokazuje da je postojao poslovni odnos između stranaka.

Podneskom od 15. lipnja 2001. godine tužitelj je ostao kod tužbe i tužbenog zahtjeva, navodeći isprave kojima dokazuje postojanje poslovnog odnosa između stranaka u vezi prodaje robe: konačna specifikacija tuženika zaprimljena faksom 2. listopada 1996. godine, proforma fakturu broj 074/96 od 3. listopada 1996. godine, faks dopis tuženika od 7. listopada 1996. godine kojim tuženik potvrđuje, uredno potpisano i ovjereno pečatom tuženika narudžbu po proforma fakturi broj 047/96 od 3. listopada 1996. godine.

U daljnjem tijeku parničnog postupka sporno je bilo postojanje poslovnog odnosa iz prodaje robe te primjene materijalnog prava u konkretnom slučaju.

Pravilno je utvrdio prvostupanjski sud iz izvješća Tržačke kreditne banke iz Trsta od 22. listopada 1996. godine da su vršene transakcije od strane tuženika tužitelju u iznosu od 17.585.800 ITL na ime akontacije po osnovi proforma faktura broj 074/96 od 3. listopada 1996. godine u skladu s potvrdom narudžbe od 7. listopada 1996. godine. Utvrđeno je da je tužitelj tuženiku po osnovi izvozne carinske deklaracije od 6. studenog 1996. godine (carinarnica Fernetiči) poslao predmetni namještaj i ispostavio račun broj 81/96 od 4. studenog 1996. godine (list 9 spisa). Sud prvog stupnja je pravilno utvrdio, a što u cijelosti prihvaća i ovaj sud, da su stranke bile u poslovnom odnosu po osnovi računa broj 81/96 od 7. listopada 1996. godine (list 9. spisa) te da je u tom računu navedena ista roba po vrsti i iznosu kao i u proforma fakturi broj 074/96 od 3. listopada 1996. godine (list 38. spisa).

Pravilno je sud prvog stupnja riješio kada je po osnovi čl. 109. ZPP odlučio kao u izreci rješenja od 2. rujna 2003. godine da se odbacuje dio tužbenog zahtjeva za isplatom kamata koje na iznos od 9.080,73 EUR teku kao što je navedeno u izreci tog rješenja.

U odnosu na pobijanu presudu utvrđeno je uvidom u spis da je ovaj parnični postupak tužitelj pokrenuo protiv tuženika radi isplate iznosa od 17.752.834 ITL s pripadajućom kamatom te radi troškova parničnog postupka.

Rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj Pž-3715/02-2 od 11. ožujka 2003. godine ukinuta je presuda Trgovačkog suda u Osijeku broj P-360/01 od 14. veljače 2002. godine te je predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku utvrđeno je da je podneskom od 9. lipnja 2003. godine i na ročištu od 10. lipnja 2003. godine tužitelj sukladno uputi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske iz rješenja broj Pž-3715/02-2 od 11. ožujka 2003. godine uskladio tužbeni zahtjev na način da je izvršio konverziju potraživanja u talijanskim lirama u EUR po tečaju koji je bio na snazi na dan uvođenja EUR 1. siječnja 2002. godine i to 1,955. Precizirao je tužbeni zahtjev tako da od tuženika

potražuje iznos od 9.080,73 EUR s navedenom kamatom u izreci pobijane presude odnosno rješenja.

Pravilno je utvrdio sud prvog stupnja da su stranke bile u poslovnom odnosu po osnovi ugovora o prodaji robe, konkretno uredskog namještaja. Stranke u ovom parničnom postupku su pravne osobe sa sjedištem u različitim državama, te se radi o sporu s međunarodnim elementom. Tužitelj i tuženik nisu ugovorili mjerodavno pravo u slučaju spora. Sud prvog stupnja je kao nesporno utvrdio da su stranke potpisnice Bečke konvencije od 11. travnja 1980. godine („Službeni list“ SFRJ-Međunarodni ugovori broj 10/84) koje je Republika Hrvatska postala strankom na temelju notifikacije o sukcesiji države prednice, stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 8. listopada 1991. godine i Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe („Narodne novine“ broj 15/98), te Konvencije o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe („Službeni list“ - Međunarodni ugovori broj 5/78).

Prvostupanjski sud je utvrdio da je sporno je li osnovan tuženikov prigovor zastare te da li se na konkretni pravni odnos kao mjerodavno materijalno pravo ima primijeniti Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list“ broj 43/82, 77/82, „Narodni list“ broj 53/91 i 88/01). Konkretno imaju li se primijeniti materijalne odredbe o zastari po talijanskom pravu što tvrdi tužitelj ili Bečka konvencija o međunarodnoj prodaji robe te Konvencija o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe, kako navodi tuženik.

Nadalje sporno je između stranaka jesu li tužitelj i tuženik bili u poslovnom odnosu po osnovi utuženog računa 81/96 od 4. studenog 1996. godine kako tvrdi tužitelj. Naime tužitelj se poziva na fakturu broj 81/96-f od 4. studenoga 1996. godine, u manjem iznosu koji je platio.

Pravilno je utvrdio sud prvog stupnja uvidom u isprave u spisu da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan kao u izreci pobijane presude. Navedeno u cijelosti prihvaća i ovaj sud. Utvrđeno je na osnovi izvedenih dokaza, uvidom u predmetne potvrde o narudžbi koje su potpisane i uredno ovjerene od strane tuženika, fakture i izvozne carinske deklaracije da su stranke bile u kupoprodajnom odnosu. Prvostupanjski sud je istaknuo da je tužitelj utužio 50% iznosa po računu broj 81/96 od 4. studenog 1996. godine koji glasi na iznos od 53.338.634 ITL (talijanskih lira). Plaćanje od strane tuženika po tom računu je već izvršeno u iznosu od 17.585.800 ITL preko Tržačke kreditne banke u Trstu 22. listopada 1996. godine po proforma fakturi broj 074/96. Razvidno je da su stranke bile u poslovnom odnosu po osnovi ugovora o prodaji po tome što je u fakturi broj 81/96 od 4. studenoga 1996. godine (list 9. spisa) specificirana ista roba (uredski namještaj) po vrsti i iznosu kao i u proforma fakturi broj 074/96 od 3. listopada 1996. godine (list 38. spisa). Iz računa, narudžbenica i otpremnica te carinske deklaracije proizlazi da je predmetnu robu tužitelj isporučio tuženiku. Utvrđeno je da predmetni namještaj tuženik nije platio te da nije dostavio valjane dokaze u svezi toga.

Stranke nisu u tijeku parničnog postupka predložile daljnje dokaze.

Tuženik nije u smislu odredbe čl. 7. st. 2. čl. 219. i čl. 299. Zakona o parničnom postupku iznio činjenice niti predložio dokaze kojima pobija navode i dokaze tužitelja do zaključenja glavne rasprave.

Pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo Bečku konvenciju te Konvenciju o zastari potraživanja kada je tužbeni zahtjev tužitelja djelomično prihvatio za iznos od 9.080,73 EUR.

Pravilno je utvrdio sud prvog stupnja na osnovi isprava koju je tužitelj predočio sudu, da tužiteljevo potraživanje proizlazi iz obveznog odnosa po osnovi prodaje robe regulirano Bečkom konvencijom od 1980. godine, te da tuženik nije ispunio svoju obvezu kada nije platio navedene račune za isporučenu robu.

U ovom parničnom postupku se primjenjuju odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list“ broj 43/82, 77/82, „Narodne novine“ broj 53/91 i 88/01 u daljnjem tekstu: ZRSZ).

Odredbom čl. 19. ZRSZ određeno je da je za ugovore mjerodavno pravo što su ga izabrale ugovorne strane, osim ako navedenim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Prema stavu ovog suda kao materijalno pravo se primjenjuje Bečka konvencija od 11. travnja 1980. godine („Službeni list“ SFRJ-Međunarodni ugovori broj 10/84, te Konvencija o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe („Službeni list“-Međunarodni ugovori broj 5/78), dok se odredbe materijalnog prava Republike Italije primjenjuju supsidijarno, ako samom Konvencijom pojedino pitanje nije izričito riješeno, a niti se može riješiti po osnovi načela na kojima se Konvencija temelji (čl. 7. st. 2. Konvencije). Bečka konvencija se primjenjuje uvijek kada se radi o međunarodnoj prodaji robe osim u slučaju kad su stranke izričito isključile njenu primjenu odnosno kad su ugovorile primjenu materijalnog prava pojedine države kao isključivo mjerodavnom za ugovor. Iz spisa proizlazi da stranke nisu izričito isključile primjenu Konvencije Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe, a niti su ugovorile primjenu materijalnog prava neke druge države kao isključivo mjerodavnom za ugovor o prodaji robe. Stoga u spornom odnosu između parničnih stranaka treba primijeniti Konvenciju Ujedinjenih naroda o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe od 11. travnja 1980. godine („Službeni list“ SFRJ-Međunarodni ugovori broj 10/84) koje je Republika Hrvatska postala strankom na temelju notifikacije o sukcesiji države prednice, stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 8. listopada 1991. godine („Narodne novine“ broj 15/98).

Odredbom čl. 1. Bečke konvencije propisano je da se ova konvencija primjenjuje na ugovore o prodaji robe, sklopljene između strana koje imaju svoja sjedišta na teritorijima različitih država: a) kad su te države, države ugovornice ili b) kad pravila međunarodnoga privatnoga prava upućuju na primjenu prava jedne države ugovornice. Razvidno je da su u ovom predmetu ispunjena oba alternativna uvjeta za primjenu Bečke konvencije propisana odredbom članka 1. st. 1. Konvencije jer je tužitelj pravna osoba sa sjedištem u Republici Italiji, a tuženik je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a i pravila međunarodnog privatnog prava upućuju na primjenu prava Republike Italije kao države ugovornice Konvencije. U konkretnom slučaju se primjenjuje Bečka konvencija temeljem odluke o notifikaciji o sukcesiji države prednice („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori broj 15/98) primjenjuje se u Republici Hrvatskoj i na temelju potvrđene generalne sukcesije svih ugovora koje je bivša Jugoslavija sklopila s Republikom Italijom, te Ustavne odluke o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 31/91) i članka 29. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“ broj 28/96).

Uvidom u isprave u spisu (računi, narudžbenice i otpremnice, carinske deklaracije) utvrđeno je da su stranke bile u poslovnom odnosu prodaje robe. Ugovor o prodaji je sklopljen u trenutku prihvaćanja ponude u skladu s odredbama ove konvencije (čl. 23. Konvencije).

Kao materijalno pravo u konkretnom slučaju primjenjuje se Bečka konvencija iz 1980. godine na ugovore o prodaji robe. Pitanja koja se tiču materije uređene ovom konvencijom, a nisu izričito riješena u njoj, rješavat će se prema općim načelima na kojima se ona temelji ili bez tih načela, prema pravu mjerodavnom na osnovi pravila međunarodnog privatnog prava (čl. 7. st. 2. Konvencije).

Bečka konvencija ne definira izričito pojam ugovora o prodaji. Ipak ugovor o prodaji je određen odredbama čl. 30. i čl. 53. Konvencije.

Prodavatelj je dužan, na način predviđen ugovorom i ovom konvencijom, isporučiti robu, predati dokumente koji se na robu odnose i prenijeti vlasništvo na robu. (Prodavateljeve obveze) čl. 30. Konvencije.

Kupac se obvezuje isplatiti cijenu i preuzeti isporuku robe onako kako je predviđeno ugovorom i ovom konvencijom. (Obveze kupca) čl. 53. Konvencije.

Ugovorom o prodaji po Bečkoj konvenciji iz 1980. prodavatelj se obvezuje da isporuči robu, preda dokumente i prenese pravo vlasništva na drugu stranu kupca, dok se kupac obvezuje da isplati cijenu i preuzme robu onako kako je predviđeno ugovorom i ovom konvencijom.

Kupčeva obveza da isplati cijenu propisana je odredbama čl. 54. do 59. Konvencije, dok je obveza preuzimanja robe propisana čl. 60. Konvencije.

Iz dokumentacije koja se nalazi u spisu proizlazi da je tužitelj ispunio svoju ugovornu obvezu (obvezu da isporuči robu, preda dokumente koji se na robu odnose i prenese pravo vlasništva na robu), dok je utvrđeno da tuženik nije ispunio svoju obvezu da isplati cijenu i preuzme isporuku robe onako kako je predviđeno ugovorom i konvencijom.

Nisu osnovani navodi iz tuženikove žalbe glede toga da nije utvrđeno da je tuženik primio robu. Nije osnovan prigovor zastare tuženika. Pravilno je sud prvog stupnja obrazložio i istaknuo da su navedeni prigovori tuženika neosnovani.

Tuženik nije dokazao da je platio predmetne račune po osnovi obveza koje proizlaze za njega kao kupca po Bečkoj konvenciji od 1980. godine, a koju su potpisale obje stranke, te se primjenjuje kao materijalno pravo.

Stoga je sud prvog stupnja pravilno obvezao tuženika na plaćanje iznosa od 9.080,73 EUR.

Prigovor zastare nije osnovan, jer se u konkretnom slučaju primjenjuje kao što pravilno navodi prvostupanjski sud, Konvencija o zastari potraživanja u području međunarodne kupoprodaje robe. Potraživanja zastarijevaju za četiri godine (čl. 8. Konvencije). Predmetni račun je dospio na naplatu 4. prosinca 1996. godine. Tužitelj je podnio prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave 20. studenog 2000. godine tako da nije nastupila zastara u konkretnom slučaju.

Nadalje odluka o troškovima parničnog postupka zakonita je kako po osnovi tako i po visini na temelju odredbe čl. 154. st. 3. Zakona o parničnom postupku. Troškovi parničnog postupka ukupno iznose 20.416,20 kn. Sastoje se od: troškovi ovrhe od 4.141,20 kn, sastav podneska od 21. veljače 2001. godine 1.050,00 kn, ročište 19. travnja 2001. godine 1.050,00 kn, sastav podneska od 14. svibnja 2001. godine 1.050,00 kn, ročište od 22. svibnja 2001. godine 525,00 kn, podnesak od 12. lipnja 2001. godine 1.050,00 kn, ročište od 19. lipnja 2001. godine 525,00 kn, ročište od 6. rujna 2001. godine 1.050,00 kn, podnesak od 13. rujna 2001. godine 1.050,00 kn ročište od 2. listopada 2001. godine 1.050,00 kn, podnesak od 9. studenog 2001. godine 1.050,00 kn, ročište 29. studenog 2001. godine 1.050,00 kn, podnesak od 28. siječnja 2002. godine od 1.050,00 kn, ročište od 29. siječnja 2002. godine 525,00 kn, ročište od 14. veljače 2002. godine 1.050,00 kn, izvješće stranci 500,00 kn, sudske pristojbe za ročišta 8 x 50,00 kn, sudska pristojba na presudu od 14. veljače 2002. godine od 2.460,00 kn, ročište od 10. lipnja 2003. godine od 1.050,00 kn, podnesak od 9. lipnja 2001. godine od 1.050,00 kn i zastupanje na ročištu 2. rujna 2003. godine u iznosu od 1.050,00 kn.

Slijedom navedenog, valjalo je na temelju odredbe čl. 368. Zakona o parničnom postupku odbiti tuženikovu žalbu u glavnoj stvari kao neosnovanu i potvrditi pobijanu prvostupanjsku presudu.

Odluka:

Rev 1009/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 1009/2017-2
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2022:2886
Datum odluke: 09.02.2022
Vrsta odluke: Presuda
Vrsta predmeta: Građanski - revizija
Odjel: GRAĐANSKI ODJEL
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Z A G R E B

Broj: Rev 1009/2017-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Jadranka Juga predsjednika vijeća, Katarine Buljan članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, Slavka Pavkovića člana vijeća, Damira Kontreca člana vijeća i Gordane Jalšovečki članice vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice L. d.d., K., koju zastupa punomoćnik Z. K., odvjetnik u K., protiv tuženika J. P. iz O., kojeg zastupa punomoćnik D. P., odvjetnik u P., radi isplate, odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Sisku poslovni broj Gž-1656/2014-3 od 2. veljače 2017. kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Kutini poslovni broj P-388/11 od 17. travnja 2014., u sjednici održanoj 9. veljače 2022.

p r e s u d i o j e:

Revizija tuženika se odbija kao neosnovana.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom je naloženo tuženiku da tužitelju isplati iznos 986.240,36 kn sa zateznom kamatom po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila

zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za osam postotnih poena, tekućom od 1. travnja 2011. do isplate, kao i da tužitelju naknadi parnični trošak u iznosu 86.308,40 kn, u roku 15 dana.

2. Drugostupanjskom presudom je žalba tuženika djelomično odbijena kao neosnovana i prvostupanjska presuda je potvrđena u dijelu kojim je naloženo tuženiku platiti tužitelju iznos 438.768,30 kn s pripadajućim zateznim kamatama, a djelomično je žalba tuženika uvažena i prvostupanjska presuda je djelomično preinačena na način da je tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan za iznos 547.472,06 kn i pripadajuće zatezne kamate, odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove te je ujedno odbijen zahtjev tuženika za naknadu troškova sastava žalbe.

3. Protiv dijela drugostupanjske presude kojim je prvostupanjska presuda potvrđena, reviziju je podnio tuženik, i to radi bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je preinačenje nižestupanjskih presuda na način da tužbeni zahtjev bude odbijen u cijelosti kao neosnovan, podredno ukidanje nižestupanjskih presuda i vraćanje predmeta na ponovni postupak.

4. Odgovor na reviziju nije podnesen.

5. Revizija nije osnovana.

6. Postupajući prema odredbi čl. 392. a) st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP), Vrhovni sud Republike Hrvatske ispitao je pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

7. Odredbom čl. 386. ZPP-a propisano je da u reviziji stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi, dok se razlozi koji nisu tako obrazloženi neće uzeti u obzir.

8. Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa 986.240,36 kn, za koji tvrdi da mu tuženik duguje uslijed nepridržavanja odredbi Sporazuma od 28. svibnja 2002. koji su stranke međusobno sklopile i Aneksa tog Sporazuma od 16. siječnja 2006.

9. Suprotno navodima revidenta, obje nižestupanjske presude sadrže jasne i razumljive razloge o svim odlučnim činjenicama, koji imaju podlogu u prikupljenoj procesnoj građi (čl. 8. ZPP-a). Drugostupanjski sud je jasno i neproturječno obrazložio razloge zbog kojih istaknuti prigovor zastare smatra neosnovanim, kao i razloge na kojima temelji zaključak da je Sporazum od 28. svibnja 2002. sklopljen i važeći među strankama. Isto tako, revident neosnovano tvrdi da postoji proturječje između isprava priloženih spisu (izvatka otvorenih stavki od 1. travnja 2011.) i odluke suda o tijeku zateznih kamata na dosuđeni iznos glavnice, budući da (protivno navodima revidenta) iz sadržaja navedene isprave ne proizlazi da bi istom bio obuhvaćen račun s dospijećem 31. prosinca 2011.

Slijedom navedenog, u postupku pred drugostupanjskim sudom nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, jer pobijana drugostupanjska presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati.

10. Također, drugostupanjski sud je u žalbenom postupku postupio u skladu s odredbom čl. 375. st. 1. ZPP-a i u obrazloženju presude ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značenja za donošenje odluke u ovom sporu, kao i one koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

10.1. Pritom valja reći da prema shvaćanju revizijskog suda (Revx-883/14 od 3. prosinca 2014. i Rev-1130/06 od 28. kolovoza 2007.) nenavođenje materijalno-pravnih odredbi na kojima se presuda temelji ne dovodi do njene nezakonitosti ako se iz obrazloženja može presude može zaključiti o kojim se propisima radi. Suprotno navodima revidenta, iz obrazloženja drugostupanjske presude može se zaključiti da je sud odlučio o zatraženim zateznim kamatama sukladno postavljenom tužbenom zahtjevu a primjenom odredbe čl. 277. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - dalje ZOO/91) odnosno odredbi čl. 29. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11 - dalje ZOO/05).

11. Ostali revizijski navodi tuženika kojima prigovara pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja nisu od značaja za ovaj postupak, jer u smislu odredbe čl. 385. ZPP-a prigovor nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja nije revizijski razlog o kojem se u tom stupnju postupka može raspravljati.

12. U postupku pred nižestupanjskim sudovima je utvrđeno:

- da su stranke sklopile 28. svibnja 2002. Sporazum po kojem je tuženik dužan tužitelju iznos 1.394.494,00 kn, a tužitelj je umanjio potraživanje na iznos 864.586,00 kn, koji iznos da će tuženik vraćati Sporazumom određenom dinamikom plaćanja,

- da je čl. 5. Sporazuma je navedeno da će se smatrati da isti nije sklopljen ukoliko se tuženik ne pridržava rokova i iznosa otplate,

- da su stranke 16. siječnja 2006. sklopile Aneks navedenom Sporazumu kojim utvrđuju da je do 12. siječnja 2006. tuženik uplatio manje od dogovorenog te se određuje daljnja dinamiku plaćanja duga,

- da je tuženik platio tužitelju ukupno 425.817,70 kn.

14. Prvostupanjski sud je prihvatio tužbeni zahtjev u cijelosti pozivom na odredbu čl. 17. st. 1. ZOO/91., zaključivši da se primjenjuje odredba čl. 5. Sporazuma, dok je drugostupanjski sud povodom žalbe tuženika djelomično odbio tužbeni zahtjev ocijenivši da se ne može zaključiti da se primjenjuje odredba čl. 5. Sporazuma prema kojoj bi se smatralo da Sporazum nije sklopljen, jer je tuženik do podnošenja tužbe vršio uplate i platio polovicu ugovorene obveze. Obzirom na istaknuti prigovor zastare, drugostupanjski sud je zaključio da zastara nije nastupila jer je tuženik uplatama prekidao tijek zastare.

14.1. Protivno navodima tuženika, drugostupanjski sud je pravilno ocijenio da je uplatama tuženika zastara bila prekinuta (čl. 387. ZOO/91) te je nakon prekida počela teći iznova (čl. 392. st. 1., 2. i 6. ZOO/91) radi čega do nije došlo do zastare potraživanje tužitelja prema tuženiku (čl. 371. ZOO/91.)

15. Budući da tuženik svojim navodima u reviziji nije doveo u sumnju pravilnost primjene materijalnog prava, valjalo je, na temelju čl. 393. ZPP-a, reviziju tuženika odbiti kao neosnovanu i odlučiti kao u izreci presude.

Zagreb, 9. veljače 2022.

Predsjednik vijeća:

dr. sc. Jadranko Jug, v.r.